

SVETO KOBAL – SEDEMDESETLETNIK

Sveto Kobal, rojen 15. 12. 1921 v Škofji Loki (Karlovec 47.) v družini očeta Valentina (po domače Rokov Tine) – zidarja in matere gospodinje Marije. Oče je bil dvakrat poročen. V prvem zakonu so se rodili trije otroci, med njimi Kobav Ana, poročena Ziherl, v drugem zakonu je bilo 6 otrok, dva sta umrla zelo mlada. V zimskem času, ko ni bilo zidarskih del, je družina izdelovala »mali loški kruhek« za katerega je modele delno izdelal oče sam. Oče je gojil tudi kanarčke pevce in jih pošiljal po Evropi.

Sveto je zadnji otrok. Osnovno šolo je obiskoval v Škofji Loki, delno v stari, delno v novi šoli. Leta 1933 je oče umrl. To leto je Sveto začel obiskovati gimnazijo v Ljubljani in v začetku živel pri družini Ziherl. Pri tej družini in pri sošolcih je dobil prve zveze z naprednimi gibanji. Kasneje pa je prišel v stik tudi z vodilnimi komunisti, nekateri so se začasno skrivali tudi pri njih v Loki in v okolici.

Gimnazijo je končal leta 1941 (že pod Italijani) in se takoj vključil v delo za Osvobodilno fronto. V Škofji Loki je organiziral ob pomoči

Staneta Žagarja ml. napredno mladino, oktobra 1941 pa je postal tudi formalno član Komunistične partije. V Loki je organiziral mladinske trosilne akcije, med njimi znano akcijo na telovadišču v novembru 1941. Decembra 1941 je po nalogu Lojzeta Kebeta vzdrževal zvezo s Cankarjevim bataljonom in 18. 12. 1941 odpeljal v ta bataljon prostovoljce iz Škofje Loke. Bil je soorganizator in neposredni udeleženec akcije na zapore v Škofji Loki dne 21. 12. 1941, ko sta bila osvobojena dva zapornika.

Še kot ilegalec (s posebnimi nalogami) je sodeloval 27. 12. 1941 v bojih Cankarjevega bataljona v Poljanski dolini na Valterskem vrhu, kjer je bil po bojih prisoten na pogovorih, na katerih je štab odločil premik v Dražgoše. Po povratku dela Cankarjevega bataljona po dražgoški bitki v rajon Škofje Loke, je tja odpeljal dr. Kocjančiča, ki je ranjenim in ozeblim nudil prvo pomoč.

Dne 23. 1. 1942 je bil Kobal aretiran v Kranju in nato zaprt v Loki, Begunjah in Celovcu, nato pa poslan v koncentracijsko taborišče Auschwitz, nato Mauthausen in končno v Linz, od koder je spomladi 1944 pobegnil in se vrnil med partizane. V loških hribih je napisal znano brošuro o Mauthausnu, ki je prva neposredna priča o tem zloglasnem taborišču. Do junija 1944 je bil instruktor Okrožnega komiteta KPS Škofja Loka, nato pa poslan v Gorenjski odred, nato Kokrški odred, kjer je bil namestnik komisarja 2. bataljona tega odreda. 15. 9. 1944 je bil poslan v Jeseniško-bohinjski odred kot oficir Odseka za zaščito naroda, januarja 1945 pa odšel na center te službe 9. korpusa nad Cerknim. V zadnji veliki ofenzivi na 9. korpus se je udeležil bojev 31. divizije in se z njo prebil iz obroča, nato pa odšel na Kras in sodeloval v bojih za Trst in nato končno osvoboditev Gorice, kjer je bil vse do umika partizanske vojske iz tega mesta. Od tam je odšel v Ljubljano. Leta 1948 je bil poslan na delo v Glavni odbor Ljudske tehnike Slovenije, kjer je bil sekretar Avto-moto zveze Slovenije in Fotoki-

noamaterske zveze Slovenije. V tem času je organiziral številne tečaje za šoferje ter veliko mednarodno razstavo umetniške fotografije, posvečeno Janezu Puharju, izumitelju fotografije na steklo. Leta 1952 je razvil prvi barvni film in sodeloval pri razvoju stereo tehnike snemanja.

Spomladi leta 1953 je bil izvoljen za predsednika občine Škofja Loka ter 1954. leta izdelal prvi načrt njenega razvoja. Takoj se je vključil v Muzejsko društvo ter spodbujal začetek izdajanja Loških razgledov, občina pa je zagotavljala materialna sredstva. Leta 1957 je pričel aktivnosti, ki so ob pomoči Borisa Ziherla, Borisa Kraigherja ter Vladimirja Logarja končno pripeljale do prenosa Motorja v civilno upravo ter prenosa loškega gradu iz ministrstva za notranje zadeve na občino, kar je omogočilo, da je muzej dobil svoje nove primerne prostore. Veliko truda je vložil v pomoč dr. Pavletu Blazniku pri pripravi knjige „Škofja Loka in loško gospostvo“ leta 1973.

Leta 1958 je bil izvoljen za podpredsednika okrajnega ljudskega odbora okraja Kranj, kjer je bil do leta 1962, ko je bil poslan v Beograd kot državni podsekretar sekretariata, za splošne gospodarske zadeve Jugoslavije. Tam je sodeloval v ekipi Borisa Kraigherja

pri pripravi gospodarske reforme leta 1965. Ob uveljavitvi reforme se je 1. 5. 1965 vrnil v Ljubljano in bil imenovan za sekretarja sekretariata za gospodarstvo Slovenije, v katerega so se združili vsi dotedanji gospodarski sekretariati. Na tej dolžnosti je bil do leta 1969, ko je bil izvoljen za poslanca v Zboru republik in pokrajin zvezne skupščine. V zvezni skupščini je bil predsednik komisije vseh zborov za reformo zunanjetrgovinskega in deviznega sistema Jugoslavije. Dne 10. 4. 1972 pa ga je Skupščina Slovenije imenovala za prvega guvernerja novo osnovane Narodne banke Slovenije, 30. julija 1976. leta pa za namestnika predsednika družbenega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko Slovenije, kjer je deloval vse do upokojitve sredi leta 1990. V času vodenja Narodne banke Slovenije in kasneje je bil dve mandatni dobi predsednik Sveta ekonomske fakultete Borisa Kidriča, član Ekonomskega sveta pri Izvršnem svetu in številnih drugih teles.

Kljub odgovornim nalogam je ves čas sodeloval v delu muzejskega društva, še posebej pa raziskoval dogajanja v NOB in o tem napisal številne prispevke.

Uredništvo